

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 373. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr03val-shoot-idm140679261659456/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

- 295 *Cavalierer*, Italiensk *cavaliere* Ridder, Adelsmand.
- 296 *Bellagiola*, i Egnen omkring Toscana ligger mange her-
tugelige Lystslotte, dog ingen med Navnet Bellagiola.
Italiensk *bella* smuk, *gioia* Fryd. *Athanasio de' Palli*,
uden hist. Hjemmel.
- 299 *Ludvig Ariost* (1474—1533), det er vel nogle Sange
(canti) af »Orlando Furioso«, Winther har tænkt paa.
Se om Winther og Ariost i Indledningen til *Andet*
Bind, Side I.
- 300 *Superioren*, Italiensk *superiore (d'un convento)*, den
øverste, Prioeren (for et Kloster).
- 302 *Gehenna* opr. Navnet paa en Klippedal syd for Jeru-
salem, hvor der ofredes Smaabørn til Molok. Bruges
senere i Betydningen: de Usaliges Pinested.
- 311 *Galeierne*, Galejsslaver anvendtes af de italienske Re-
publiker i Kampene mod Tyrkerne. De afskaffedes
1748. Livorno var bekendt for sine Galejer.
- 313 *Bogfører* Boghandler (Tysk: Buchführer).
De to *Peblinge*.
I sin »Studiebog« har Winther (Side 23—24) gjort Ud-
kast til et Par Børnebøger. I en Indholdsfortegnelse
findes bl. a. Titlen: »De to Peblinge og Duerne«.
Af Planerne fremgik »En Morskabsbog for Børn af
Chr. Winther« (1850), hvori bl. a. Fortællingen »De to
Peblinge«. Ideen til Fortællingen synes helt at være
Winthers egen Opfindelse.
- 317 *Conrector* første Lærer næst Rektor, Overlærer. *Hæ-*
rer Lærer, Underlærer.
Sangen, Latinskoleeleverne gjorde Tjeneste som Kors-
dreng og sang for godt Folks Døra, hvorved de oitest
fattige Disciple tjente til deres Ophold (»Diskants-
penge«, »Bessepenge«, se J. Suhr »Historiske Efterret-
ninger om Vordingborg Latinskole«, 1829).
- 318 *Vacance*, den Tid, hvori et Embede er ubesat. *Pilt*
Dreng (forældet og poetisk Sprog).
- 319 *den Aabning, gennem hvilken man dengang alene*
kunde komme ind i Taarnet, den nuværende Dør i ne-
derste Stokværk er fra 1821, da Taarnet gennemgik en
fuldstændig Reparation: Tømmerværket fornyedes,

Trappe indsattes o. s. v. Tidligere var Indgangen fra den højtsiddende Dør paa Sydsiden, der har givet Adgang fra Ringmurens Vægtergang.

Det nuv. kobbertækte Spidstag er opsat 1871, tidligere dækkedes Taarnet af et paa Tinderne hvilende Tag. Til den oprindelige Overdækning — Winthers *Taarnhat* — kendes intet.

325 R i s t e s t e n e n .

Første Gang trykt i »Folkekalender for Danmark« 1854. Her meddeler Winther selv, at han har det til Grund liggende Sagn fra Thieles »Danmarks Folkesagn« (I. 156): »En Røver, som i lang Tid havde plyndret paa Møen, nedgrov en Skat og flygtede over til Stralsund. Da han nu der var kommen saavidt, at han alt stod paa Stigen under Galgen, spurgte han: »Er her nogen her tilstede fra Høje-Møen?« — En Mand meldte sig da, og denne befoel han, at gaae fra Øst til Vest gennem Grimsdal; der skulde han finde en Steen, hugget som en Rist, og under den en stor Skat. Da reiste Manden iilførdig over til Møen og henvendte sig til Mikkell Degn, i Magleby, for at faae at vide, hvor vel hin Steen monne findes. Men Mikkell Degn, som selv var begierlig efter Skatten, gik til Stedet og bemægtigede sig den og blev saa riig, at hans Søn endogsaa blev Borgemeester i Stege.« Winther var lokalkendt paa Møen. Klinten besøgte han allerede som Dreng (1807) med en Onkel af sig (se »Breve«, Side 81). I Halvtredserne boede han flere Somre paa Liselund (1852, 1853 og 1855). Til det historiske Billede af Borre har han haft Hjælp af Johan Paludans »Beskrivelse over Møen« (1822), hvorfra han i 1851 — iblandt Studier til »Hjortens Flugt« — har gjort nogle Notater, bl. a. følgende: »Sølvstænger fundne. Borre. Byens Vaaben et draget Sværd. Segl: en Borg, hvoraf en halv Jomfru opstiger med et draget Sværd.« (Se Paludan Side 183 og 295). Iøvrigt har Winther naturligtvis benyttet Pontoppidans »Danske Atlas«. Heri fortælles om »den gamle Stad Borre, hvilken nu er en Landsbye, beboet af Selvejere, men skal for nogle Hundrede Aar siden have været en